

— Klippe, klippe, sa kjerringa —

Nå skal vi ikke trekke noen paralleller med kjerringa mot strømmen og Svanhild Aasebø. Langt ifra. Men de har det til felles at de er glade i å klippe. I sitt sommerhus på Ullahammar på Haramsøy finleser hun aviser, og så klipper hun. Og limmer. Ellers i året, også – for all del – men vi besøkte henne der ute, hvor hun holder til i sommerhalvåret.

Vi vet jo at det finnes folk som samler på avisutklipp, selv om avisa blir laget for dagen i dag. Den fra i går er ikke verdt annet enn papiret, som i beste fall kan brukes til brensel eller innpakningspapir. Stort sett går den i bosset, sammen med det andre rusket. Vi produserer så visst ikke for evigheten. Forresten – noen få artikler blir klippet ut – og lagt i ei skuff. Der ligger de og gulner og blir tafsete i kantene. Til slutt blir de kastet uten at vi fikk tid til å se på dem igjen.

Men fru Aasebø er profesjonell. Daterer hvert enkelt stykke og limmer dem inn i bøker. Etter hvert har hun fått en imponerende samling – og en fantastisk oversikt over store og små hendelser siden krigens dager.

Det begynte forresten lenge før det. Første utklippet er datert 1921, og viser bildet av en pen ung mann på 18. – Jeg svermet veldig for kronprinsen i min ungdom, og klippet alt om ham, tilstår hun. – Ja, han er jo blitt konge siden den gang... Jeg svermer forresten for ham ennå, legger hun til med et glimt i øyet. – Men jeg gikk ikke så metodisk til verks da, fortsetter hun – utklippa blei liggende i ei skuff, helt til etter at jeg var gift. Det var mannen min som kom med ei bok som jeg kunne lime dem inn i.

Og her sitter vi og blar. Finner ungdomssvermeriet – kronprinsen – i flere utgaver. Smått og stort fra krigens dager. Annonser for rasjoneringskort er der mange av, og vi registrerer at fra Aalesund Trygdekasse var det i 1942 utdeling av tran. I våre dager får man bot for å få ha kjørt for fort – den gangen fikk man blendingsmulkt på 50 kroner, og vi finner også en melding om at det er kommet ny forsyning av arbeidsklær av papir. I 1943 ble Alesunds-jenter sendt på arbeidstjeneste til Trøndelag, der de la på seg opptil sju kilo. En

suksess, ifølge artikkelforfatteren... I en annen bok finner vi tiden med tupert hår og miniskjørt, og der har vi sannelig et ungdomsbilde av Berge Furre. ...

En minnebok i flere bind. Utviklingen, svart på hvitt, gjennom korte – og lange – hverdagsglimt fra avisspaltene. – Det jeg merker det best på, er hvor mye mer pengene har fått å si etter hvert. De menneskelige verdiene går tapt fordi de ikke «lønner seg», sier hun ettertenksomt. – Når noen slår til lyd for slike ting, kommer det øyeblikkelig innlegg fra økonomer og andre eksperter som slår i bordet med penger – eller mangel på sådanne, sier hun.

– Jeg er forresten litt galen på journalistene; kommer det så. – Dere skriver for langt! Dere må få med alt, med få ord!

– Det sier redaktøren også. Kort og godt, sier han.

– Det er så jeg skulle sagt det sjøl! sier hun med begeistring.

Vi forstår det jo så godt. Når stykkene blir for lange, blir det ugreie i bøkene. Da må hun brette, og når man blar om, vil ikke innlegga legge seg i sine rette fol-

der, men flagrer litt omkring. Upraktisk. Hun har rett – det er greiere med korte stykker!

Hva slags stopp klipper hun så? Hvilke tema blir funnet verdig til bevarelse?

– Jeg har ikke begrenset meg til spesielle stoffområder, sier hun. Lokalstoff og stoff om folk jeg kjenner blir naturligvis gjemt på, og så er jeg litt svak for slikt – som er litt fleipete, eller litt morsomt, samtidig som det er alvorlig. Når jeg leser avisa, er det med henblikk på hva som skal klippes – de tingene som fanger min interesse blir avmerket med penn, og så får de ligge og «modne» seg et par dager. Da foretar jeg det endelige valget.

Men det tar nok så mye tid, sukker hun. Bare på Sunnmørs-posten går det over to timer pr. dag. Og så er det SA i tillegg. Tidligere, da mannen min levde, holdt vi Morgenbladet også. ... Hvis jeg bare klarte å begrense meg! Det er dette med halvemålet som jeg så gjerne skulle hatt tid til – det er ille at det skal bli glemt, og jeg ville så gjerne få samlet noen historier. ...

Hun ser lett oppgitt ut, mens hun stryker kjærlig over en av utklippsbøkene sine. Det var dette med begrensningens kunst, ja. ...

Kari/Mattis (foto)